

La immersió rai...

written by Jordi Badia Pujol | 19 de febrer de 2018

Ja s'entén que hem de protestar i rebel·lar-nos quan els neofranquistes del PP o Ciutadans profereixen aquestes amenaces, com ara la de fulminar el sistema lingüístic de l'escola catalana, això que hom anomena *immersió*. És clar que hi hem de plantar cara, no vull pas dir que no.

Però m'agradaria enfocar-ho d'una altra manera, pensant més en *nosaltres* que no en *ells*. Qui s'ha aturat a pensar què passaria, si es complissin aquestes amenaces? Que molts alumnes que fins ara rebien les classes en català ara les rebrien en castellà? I que, per tant, alguns mestres i professors que fins ara feien les classes en català serien obligats a fer-les en castellà? Aquest és el canvi pretès? Bé, això no serà possible si la resistència dels mestres i dels pares –dels pares, també, espero!– és rotunda. I si resulta que hi ha centenars, milers o centenars de milers de pares que marquen una casella per dir que volen classes en castellà per als seus fills? No ens esparverem, tampoc. Som en un moment efervescent de l'espanyolisme i, avui, l'oposició a l'independentisme es podria expressar marcant una casella. Però si només sabem veure la casella marcada ens equivocarem. Vull dir que és clar que hem de combatre el 155, però això no ens hauria d'estalviar una feina que tenim pendent i que no hem sabut fer bé durant aquests quaranta anys de presumpta democràcia.

Potser no m'explico gaire bé. M'entendreu més amb uns quants exemples.

Exemple número 1: en Fernando

El cas és real, tot i que no es deia Fernando. Vaig treballar amb ell qui-sap-los anys. El 2002, quan vaig ésser cap d'estudis de l'institut, vaig voler saber en quina llengua feia les classes, vist que parlava amb tothom en castellà. I

m'ho va confirmar: les feia en castellà. Li vaig demanar per què i em va respondre que era la seva llengua i s'hi sentia més còmode. Li vaig preguntar en quina llengua havia fet les oposicions: la part escrita, en català; l'oral, en castellà. Ah, i al tribunal tothom li havia parlat en castellà. Bé, el fet és que a l'equip directiu ens va semblar adient de dur el cas a la inspecció, car era un incompliment de la llei. Sí, l'inspector en va restar assabentat. I tal dia farà un any.

Exemple número 2: les oposicions de tecnologia

Un company de l'institut em va demanar si volia fer de suport al tribunal d'oposicions que ell presidia. Havia de revisar les primeres proves escrites i posar-hi una nota. Un dissabte al matí vam anar a una ciutat del Vallès i vaig revisar lingüísticament els exàmens. Alguns escrivien en un català tan deficient que feia vergonya. Els vaig desaprovar i el president del tribunal els ho va comunicar. No us puc descriure la reacció d'aquells individus. Només us diré que els crits se sentien des del cafè de davant. Hi va haver impugnacions i tot.

Exemple número 3: el plany de la lingüista

Una vegada, una lingüista important i sàvia em va explicar que havia anat a queixar-se a l'institut dels seus fills perquè hi havia professors que hi feien les classes en castellà. La directora li va dir dues coses, i me les crec totes dues: que no pensava fer res i que ningú més no havia anat a exclamar-se per allò.

He de posar dos exemples més, però de primer he de fer una consideració. El català, ens el poden matar des de fora, com ja gairebé han fet els francesos a Catalunya del Nord; aquesta seria la via PP-Ciutadans (sobretot Ciutadans, que va néixer per fer aquesta croada). Però, atenció, també el podem anar matant a pessics nosaltres solets. Això s'entendrà més bé amb aquests dos exemples.

Exemple número 4: la mestra novella i les vocals neutres

L'any passat, els meus fills petits (feien tercer de primària) van tenir una mestra substituïda que venia de l'àrea metropolitana de Barcelona. A l'hora d'explicar la vocal neutra, els va dir que el mot *petit* no en tenia cap. Alguns alumnes se'n van estranyar i ella els va dir que observessin que la *e* es pronunciava *a*. Així: *pA-tit*. M'ho van explicar tots dos (són bessons i van a la mateixa classe) i ho va confirmar una altra mestra, que es va haver d'encarregar de rectificar la seva companya.

Exemple número 5: Mònica Barrieras ens fa esgarriar

Per a entendre l'exemple anterior i adonar-se com degradem la llengua nosaltres mateixos, us recomano molt vivament que llegiu l'article «[Ja hem comprat la Grossa](#)», escrit per Mònica Barrieras, del Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades, i publicat a VilaWeb el desembre del 2016. Hi ha un moment que parla de les aptituds fonètiques dels estudiants d'educació, és a dir, els futurs mestres, que seran el model de llengua dels nostres fills:

«Hi ha joves estudiants de la Facultat d'Educació que descobreixen a primer de carrera que no saben pronunciar bona part dels sons del català no compartits amb el castellà (ni esses sonores, ni vocals obertes, ni africades sonores...). Sorpresos, i de vegades amb sensació d'haver estat estafats, declaren que mai ningú no els ho havia dit, que mai ningú no els ho havia corregit. Això sí, diuen que han estudiat fonètica i que han fet transcripcions. Aquests alumnes de vegades argumenten que són capaços de parlar i de comunicar-se en català, i que només és una qüestió d'accent. Però el que se'ls demana no són els lateralíssims i vocals neutres neutríssims, sinó tot just els sons de la llengua, que tenen caràcter distintiu. No és igual *casar* que *caçar*, *déu* que *deu*, ni *lloc* que *joc*.»

És clar que hem de lluitar per a treure'ns del damunt aquesta llosa del 155. I més enllà: hem de persistir per alliberar-nos d'un estat que no ens deixa respirar. Però també hem d'ésser

conscients que la salvació de la llengua no la garantirà la independència, ans dependrà d'una determinació que fins ara no sempre hem tingut com a poble. Tant de bo aquest embat d'ara ens faci reaccionar.